

По-перше, це ціннісно-світоглядний рівень. Без усвідомлення на рівні базових цінностей особистості важливості ролі інформації у сучасному світі як чинника особистісного та цивілізаційного розвитку, на нашу думку, не буде сформована мотивація людини до оволодіння певними вміннями та навичками в інформаційній сфері, які виступають інструментальними по відношенню до системного інформаційного мислення. По-друге, це професійно-діяльнісний рівень, на якому відбувається інтеграція інформаційно-світоглядних цінностей особистості в систему його виробничої діяльності, виконання певних робочих завдань. Мова йде не про способи їх виконання – вони, врешті-решт, можуть бути засвоєні на поведінковому рівні, за традиціями біхевіоризму, головним тут є усвідомлення інформаційних елементів трудової діяльності у системному зв'язку з її цілями. Лише за цих умов особистість буде постійно удосконалювати свої щоденно застаріваючі знання щодо певних інформаційних технологій, освоювати нові джерела інформації, структурувати їх у своїй свідомості. І третім рівнем є власне інструментальний. Він включає володіння певними знаннями, вміннями та навичками, інформаційними технологіями, які у сукупності складають інформаційну компетентність.

Список використаних джерел:

1. Скубашевська О.С. Філософія інноваційного розвитку освіти інформаційного суспільства (світоглядно-філософський аналіз): [монографія] / О.С. Скубашевська. – К.: Вид-во НПУ імені М.П.Драгоманова, 2010. – 315 с.
2. Клименко А. Основи інформаційної культури : навчально-методичний посібник (для студентів I курсу факультету іноземних мов) / А. О. Клименко. – Тернопіль : ТНПУ, 2006. – 56 с.
3. Українська людина в європейському світі: виміри ідентичності: : навч. посібник / кол. авторів ; за ред. д-ра екон. наук, проф. Т.С. Смовженко, д-ра філос. наук, проф. З.Е. Скринник. – К. : УБС НБУ, 2015. – 609 с.
4. Біленчук П.Д., Сливка С.С. Правова деонтологія / За ред. акад. П.Д. Біленчка. – Київ: АТІКА, 1999. – 320 с.
5. Основи інформаційного права України: Навч. посіб. В.С. Цимбалюк, В.Д. Гавловський, В.В. Гриценко та ін.; За ред. М.Я. Швеця, Р.А. Калюжного та П.В. Мельника. – К.: Знання, 2004. – 274 с.
6. Цимбалюк В. Проблеми формування інституту інформаційної культури в теорії інформаційного права України // Правова інформатика. – 2003. – № 1. – С. 31–36.

Савченко А.С.

студент,

*Навчально-науковий інститут інформаційної безпеки
Національної академії Служби безпеки України*

МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ РОЗБУДОВИ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА

На даний час можна впевнено сказати, що сучасне суспільство майже повністю перетворилося, як і припускали відомі вчені та філософи, у «постіндустріальне» чи «інформаційне» суспільство. При цьому виокремлюються характерні риси даного суспільства, а саме: відзначається

зниження ролі матеріального виробництва, розвиток сектора послуг і зростаюча роль інформації. Так, наприклад, американський соціолог Даніель Белл у своєму дослідженні відзначав: «...Постіндустріальне суспільство базується на послугах. Тому воно являє собою гру між людьми. Головне значення мають вже не мускульна сила і не енергія, а інформація...» [1].

В епоху «постіндустріального» суспільства інформація стає домінуючим фактором його розвитку, в контексті якого вона виступає як стратегічний капітал, що продукує нові знання. Тому питання про те, як інформація стає основним стратегічним ресурсом і головним джерелом суспільного багатства, цінністю суспільства, а головне, цінністю усього соціуму, є актуальним.

Концепція інформаційного суспільства виникла в 1970-і рр. Її відомими представниками є Д. Белл, З. Бжезинський, Д. Нейсбіт, А. Кінг, Е. Тоффлер, Б.Ланв'є, Е. Сміт, Д. Плевник та ін. У сучасній науці Заходу феномен інформаційного суспільства розглядається з двох позицій:

- як синонім, різновид постіндустріального суспільства або один з етапів у його розвитку;
- як якісно новий ступінь суспільного прогресу, що йде на зміну постіндустріальному суспільству.

Теоретико-методологічні засади інформаційного суспільства засвідчили, що в державному управлінні існує певний дефіцит методологічних прийомів і технік його дослідження, структуризації та інституціонального впливу суспільства на інформаційну сферу, можливих варіантів вирішення проблем інформаційного суспільства.

Метою даної статті є формування методологічних засад інформаційного суспільства.

Теоретико-методологічні засади інформаційного суспільства, гостра необхідність пошуку адекватних відповідей на питання про ступінь впливу інформації стає нагальним завданням державного управління, потребують ґрунтовних досліджень методологічних площин, природи та сутності цього феномена, а також особливостей процесу його розгортання, що обумовлено не тільки теоретичними, але й практичними потребами розвитку сучасної концепції державної інформаційної політики [3].

У сучасній теорії та історії державного управління існує пізнавальна проблема, яка пов'язана з дефіцитом теоретичного та практичного дослідження інформаційного суспільства, в центрі якого знання, інтелект, інтелектуальний ресурс, та викликана його необхідністю трансформації сучасного суспільства. В Окінавській хартії глобального інформаційного суспільства відмічається, що інформаційно-комунікаційні технології сьогодні є життєво важливим стимулом розвитку світової економіки. У загальному значенні соціальний світ є перш за все соціокультурний. У вимірі кіберкомунікації, кіберсвіту – це світ перш за все комп'ютерно-інформаційний, який є соціокультурним, а більш концептуалізовано – соціоінформаційно-культурним світом.

Теоретико-методологічні засади інформаційного суспільства зводяться до аналізу інформації, з допомогою застосуванням ІКТ(інформаційно-комунікаційних технологій), що ведуть до сприяння, розвитку та використання знань. Інформація як загальна генеративна основа суспільства є безальтернативним ресурсом прогресу й добробуту усіх народів; інформаційні

ресурси й технології, засоби масової інформації, комп'ютери, локальні, глобальні та космічні інформаційні мережі підняли науку та технічний прогрес на безпрецедентний рівень, за порівняно не великий проміжок часу, у порівнянні з тим, що забезпечили в минулому фізика, механіка, хімія й електродинаміка, разом узяті [4].

Інформаційне суспільство розглядається як похідна від економічних, політичних, соціальних, культурних констант, що сприяє адаптації інформаційних ціннісних орієнтацій до більш широкої культурної традиції. Методологія аналізу включає методологічний комплекс когнітивного аналізу інформаційного суспільства, тобто використання сукупності знань про онтологію, аксіологію, антропологію, феноменологію.

Як свідчить аналіз, до найбільш істотних рис, що характеризують інформаційне суспільство, слід віднести:

1) інформацію і знання як головні рушійні сили суспільства, а інформаційні ресурси як стратегічні ресурси суспільства;

2) новизна, швидкоплинність, прискорення як найбільш характерні риси знання;

3) глобальна інформатизація і стрімкий розвиток інформаційно-комунікативних технологій як основа нової економіки знань;

4) безперервна освіта і здатність до перекваліфікації як невід'ємна частина збереження соціального статусу особистості;

5) цикл оновлення як виробничих, так і соціальних технологій, який складає шість – вісім років.

Підтверджено гіпотезу дослідження, в основі якої концептуальна модель глобального постіндустріального суспільства, що демонструє закономірну взаємозалежність між трьома перемінними, – технологічним потенціалом країни, якістю культурних регуляторів та внутрішньою стійкістю економічної системи. Дана тріада допомагає з'ясувати феномен становлення і розвитку інформаційного суспільства, в результаті якого відбувається кардинальна перебудова управління, що відіграє роль компенсаторського фактору, який сприяє розвитку інформаційного ресурсу України. Інформаційне суспільство є етапом цивілізаційного розвитку людства, на якому збільшується вплив інформаційних та комунікаційних технологій на всі сфери життя суспільства.

Список використаних джерел:

1. Белл Д. Грядущее постиндустриальное общество. Опыт социального прогнозирования: Перевод с англ. – М.: Academia, 2004. – 788 с.

2. Кастельс М. Пути к информационному обществу: структура занятости в семи главных индустриальных странах, 1920–1990 гг. / М. Кастельс, Ю. Аояма // Междунар. обзор труда. – 1995. – Т. 133, No 1/3. – С. 52–79.

3. Моисеев Н. Н. Информационное общество: возможность и реальность / Н.Н. Моисеев // Информационное общество. – 2004. – 507 с.

4. Окинавская хартия глобального информационного общества // Развитие информационного общества в России. Т. 2. Концепции и программы : сб. док. и материалов / под. ред. Н.В. Борисова, Ю.Е. Хохлова. – СПб. : Изд-во СПб. ун-та. – 2001. – С. 63–71.

5. Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007 – 2015 роки : Закон України від 09.01.2007 р. No 537-V. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua>.

6. Соснін О.В. Державна політика в галузі управління інформаційним ресурсом України : дис... д. політ. н. : спец. 23.00.02 «Політичні інститути та процеси». – К. : Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України. – 2005.